

88000, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Фединця, 14
тел: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

14 Fedyntsy Street, Uzhgorod, Zakarpattya Regional, 88000 Ukraine
phone: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

Р І Ш Е Н Н Я

09 жовтня 2024 року

м. Ужгород

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (КДКА) Закарпатської області в особі дисциплінарної палати (надалі – Дисциплінарна палата) у складі: голови Дисциплінарної палати Гончарова В.В., заступника голови Дисциплінарної палати Зеленька С.П., секретаря Дисциплінарної палати Бухтоярової О.В., членів Дисциплінарної палати: Бабича В.В., Кучеренка В.О., Петюшки Р.В., Сочки І.І., Чорби П.П., розглянувши у відкритому засіданні в приміщенні КДКА Закарпатської області дисциплінарну справу стосовно адвокатки К., –

ВСТАНОВИЛА:

До КДКА Закарпатської області надійшла для розгляду скарга голови Комітету Національної асоціації адвокатів України з питань інформаційної політики та взаємодії із засобами масової інформації Шевчука О.А. від 02.08.2024, у якій наводяться відомості щодо вчинення адвокаткою К. дисциплінарного проступку.

За результатами перевірки відомостей, наведених у цій скарзі рішенням КДКА Закарпатської області від 17.09.2024 порушено дисциплінарну справу стосовно адвокатки К.

Заслухавши Бабича В.В., який доповів матеріали дисциплінарної справи, Дисциплінарна палата встановила наступне.

Згідно з даними Єдиного реєстру адвокатів України адвокатка К. здійснює адвокатську діяльність на підставі відповідного свідоцтва №__, виданого _____ відповідно до рішення Закарпатської обласної КДКА від _____ №__.

У скарзі Шевчука О.А. зазначається, що 02 липня 2024 року у соціальній мережі «Facebook» на інтернет-сторінці інформаційного агенства «Advokat Post» розмістила під відповідною публікацією стосовно реформування адвокатури загальнодоступний коментар, у якому, зокрема, зазначила, що для реформування адвокатури необхідно змінювати закон «Про адвокатуру», оскільки цей Закон Портнова дозволив всяким «пришельцям» стати адвокатами, забуваючи, що це є професія. Також заявила, що керівництво адвокатурою є корумповане медведчуковське, яке цікавлять гроші, а не адвокатура.

Скаржник вважає, що така поведінка адвокатки К. є дисциплінарним проступком, оскільки суперечить вимогам ст.ст.12, 50, 51, 57, 59 Правил адвокатської етики, а тому просить притягнути її до дисциплінарної відповідальності.

До скарги додані відповідні скріншоти з соціальної мережі «Facebook».

Адвокатка К. надала Дисциплінарній палаті письмові пояснення, у яких підтвердила факт розміщення такого свого коментаря у мережі «Facebook». Проте стверджує, що вона не задоволена Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», так як, на її думку, він придуманий Портновим і Медведчуком. Переконана, що оскільки об'єднання адвокатів є громадською організацією, то саме має вирішувати, які йому потрібні органи адвокатського самоврядування. Вважає, що такий орган як Національна асоціація адвокатів України (НААУ), який є аналогом обласної колегії адвокатів, адвокатурі не потрібний.

Заявляє, що адвокатам невідомо про цільове використання сплачених 30% внеску на забезпечення діяльності адвокатського самоврядування, і ніхто перед ними за це не звітується.

Разом з тим, вказує, що зазначаючи про корумпованість керівництва адвокатури, мала на увазі не конкретних керівників НААУ, а лише сам орган НААУ.

Разом з тим, адвокатка К. не надала жодних доказів на підтвердження наведених у своєму коментарі тверджень.

09 жовтня 2024 року адвокатка К. і скаржник Шевчук О.А., будучи завчасно і належним чином повідомленні про розгляд дисциплінарної справи, у засідання Дисциплінарної палати не з'явилися і причини цього не повідомили.

Згідно з ч.2 ст.40 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» неявка адвоката чи особи, яка ініціювала питання дисциплінарної відповідальності адвоката, на засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин за умови наявності доказів завчасного повідомлення зазначених осіб про місце, день і час засідання не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи.

Аналогічні приписи містяться і у ст.46 Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 30.08.14 №120 (з наступними змінами).

З урахуванням таких норм законодавства та завчасного і за належною адресою повідомлення адвокатки К. та скаржника Шевчука О.А. про дату, час і місце розгляду даної дисциплінарної справи Дисциплінарна палата не вбачає перешкод для її розгляду за відсутності цих осіб.

Дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Дисциплінарна палата приходить до наступних висновків.

З матеріалів дисциплінарної справи слідує і не заперечується адвокаткою К., що 02 липня 2024 року у соціальній мережі «Facebook» на інтернет-сторінці інформаційного агенства «Advokat Post» вона розмістила під відповідною публікацією стосовно реформування адвокатури загальнодоступний коментар, у якому, зокрема, зазначила, що для реформування адвокатури необхідно змінювати закон «Про адвокатуру», оскільки цей Закон Портнова дозволив всяким «пришельцям» стати адвокатами, забуваючи, що це є професія. Також заявила, що керівництво адвокатурою є корумповане медведчуковське, яке цікавлять гроші, а не адвокатура.

Надаючи оцінку діям адвокатки К. Дисциплінарна палата виходить з наступного.

Проаналізувавши зміст вказаного коментаря адвокатки К., Дисциплінарна палата визнає наведені у ньому твердження такими, що дискредитують невизначене коло адвокатів, яким вона надала визначення «пришельці», а також дискредитують і ставлять під сумнів правомірність діяльність як керівних посадових осіб НААУ, так і НААУ в цілому, а також містять звинувачення у вчиненні такими особами корупційних злочинів.

У той же час, Дисциплінарна палата відхиляє доводи адвокатки К. про те, що, стверджуючи про корумпованість керівництва адвокатури, вона мала на увазі не конкретних керівників НААУ, а лише сам орган НААУ.

Так, частиною третьою статті 45 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що Національна асоціація адвокатів України (НААУ) є юридичною особою та діє через організаційні форми адвокатського самоврядування, передбачені цим Законом.

Відповідно до ч.1 ст.54 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» вищим органом адвокатського самоврядування України є з'їзд адвокатів України.

Згідно з положеннями ст.55 цього Закону у період між з'їздами адвокатів України функції адвокатського самоврядування виконує Рада адвокатів України (РАУ), до складу якої входять тридцять членів з відповідним стажем адвокатської діяльності, серед яких голова і два заступники голови, які обираються шляхом голосування з'їздом адвокатів України. Секретар РАУ обирається РАУ зі складу членів РАУ.

З урахуванням таких положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Дисциплінарна палата зауважує, що звинувачення адвокаткою К. у корупційних злочинах не може стосуватися НААУ як юридичної особи, а безпосередньо стосується відповідних її керівних посадових осіб, визначених цим Законом.

У той же час, Дисциплінарна палата констатує, що адвокатка К. жодними доказами не підтвердила вчинення такими особами НААУ будь-яких корупційних правопорушень, а тому визнає звинувачення цієї адвокатки у вчиненні цими особами корупційних діянь безпідставними і бездоказовими.

Пунктами 1 та 6 частини першої статті 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися правил адвокатської етики та виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством.

За приписами ст.12 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09.06.2017, із змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 15.02.2019 (надалі – Правила адвокатської етики), всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві. Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших. Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих, зокрема, на підризу престижу адвокатури та адвокатської діяльності.

Відповідно до ст.12-1 Правил адвокатської етики адвокат повинен бути добропорядним, чесно та гідно виконувати свої професійні обов'язки.

Положеннями ст.ст.50, 51 Правил адвокатської етики визначено, що відносини між адвокатами повинні будуватися на засадах взаємної поваги, дотримання професійних прав адвокатів та гарантій професійної діяльності, слідування принципам адвокатської діяльності, передбаченим Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правилами, рішеннями З'їзду, актами РАУ, НААУ. Адвокат не повинен допускати стосовно іншого адвоката висловлювань, що принижують його честь та гідність, завдають шкоди його діловій репутації, нетактовних та принизливих висловів, а також поширення свідомо неправдивих відомостей про нього.

Згідно з ст.56 Правил адвокатської етики адвокат не повинен в своїх публіцистичних матеріалах (статтях, публікаціях тощо) та публічних виступах поширювати відомостей, які ганьблять честь, гідність чи ділову репутацію інших адвокатів або престиж адвокатури як такої.

Статтями 57-60 Правил адвокатської етики передбачено, що участь адвоката у соціальних мережах (наприклад, але не обмежуючись: Facebook, Twitter, LinkedIn, Pinterest, Google Plus+, Tumblr, Instagram, Flickr, MySpace та інших), Інтернет-форумах та застосування ним інших форм спілкування в мережі Інтернет є допустимими, проте адвокат може розміщувати, коментувати лише ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету адвокатів та адвокатури в цілому. Використання адвокатом соціальних мереж, Інтернет-форумів та інших формами спілкування в мережі Інтернет повинно відповідати і таким принципам, як професійність, відповідальність, чесність, стриманість і коректність, гідність, толерантність і терпимість, конфіденційність.

Зокрема, згідно з ст.58 Правил адвокатської етики при користуванні соціальними мережами, Інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет адвокат повинен приймати до уваги обмеження, що встановлені для адвокатської діяльності в частині повноти та сприйняття інформації, забезпечення її конфіденційності та збереження. При користуванні соціальними мережами, Інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет адвокатам необхідно враховувати контекст, потенційну аудиторію та забезпечити чіткість та однозначність коментарів.

А у відповідності до ст. 59 Правил адвокатської етики адвокати при використанні соціальних мереж, Інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет повинні дотримуватись високих стандартів чесності та пам'ятати про наслідки їх невиконання для їх професійної репутації та авторитету адвокатури в цілому.

Під час надання коментарів адвокатами по конкретним справам необхідно щоб такі коментарі не порушували положень чинного законодавства, Правил адвокатської етики, рішень З'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України, а також відповідали вимогам до адвокатів та адвокатської діяльності, що встановлені чинним законодавством, Правилами адвокатської етики, рішеннями З'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України. Адвокат зобов'язаний вести себе шанобливо і не допускати образливої поведінки.

У постановках Верховного Суду від 04.09.2019 у справі №826/1520/15 та від 14.07.2022 у справі №420/3082/20 наведено висновки, які зводяться до того, що здобувши право на заняття адвокатською діяльністю і прийнявши присягу адвоката особа взяла на себе зобов'язання неухильно дотримуватися правил адвокатської етики, які регламентують підвищені, порівняно з пересічним громадянином, вимоги до її поведінки, вести високоморальний і правомірний спосіб життя не тільки у професійній сфері, а й у приватній, а також підвищувати авторитет адвокатури, а не порочити його.

З урахуванням таких висновків Верховного Суду Дисциплінарна палата визнає, що поведінка адвокатки К. у вигляді розміщення 02.07.2024 у соціальній мережі «Facebook» на інтернет-сторінці інформаційного агенства «Advokat Post» під відповідною публікацією стосовно реформування адвокатури загальнодоступного коментаря в частині тверджень про отримання статусу адвокатів всякими «пришельцями» та корумпованості керівництва адвокатурою, незалежно від того, чи пов'язано це з адвокатською діяльністю цією адвокатки чи ні, суперечить переліченим приписам Правил адвокатської етики, а відтак є невиконанням встановленого законом професійного обов'язку адвоката.

Відповідно до п.п.3, 5 ч.2 ст.34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дисциплінарним проступком адвоката є порушення правил адвокатської етики та невиконання або неналежне виконання ним своїх професійних обов'язків.

За наведених обставин Дисциплінарна палата приходить до висновку, що вказана вище поведінка адвокатки К. є дисциплінарним проступком, що зумовлює наявність підстав для притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

При обранні виду стягнення Дисциплінарна палата виходить з наступного.

Частиною першою ст.35 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень: попередження; зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року; позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України.

Згідно з ч.2 ст.31 даного Закону накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі: 1) повторного протягом року вчинення дисциплінарного проступку; 2) порушення адвокатом вимог щодо несумісності; 3) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики.

Частиною другою статті 32 цього ж Закону встановлено, що накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі: 1) порушення присяги адвоката України; 2) розголошення адвокатом відомостей, що становлять адвокатську таємницю, використання їх у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб; 3) заподіяння протиправними діями адвоката, пов'язаними із здійсненням ним адвокатської діяльності, значної шкоди клієнту, якщо така шкода встановлена судовим рішенням, що набрало законної сили; 4) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики, що підриває авторитет адвокатури України.

Дисциплінарна палата, урахувавши характер і спрямованість зазначеної поведінки адвокатки К., розцінює таку поведінку як грубе одноразове порушення правил адвокатської етики, у зв'язку з чим вважає за можливе і необхідне застосувати до неї дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на два місяці.

На підставі викладеного, керуючись ст.ст.31, 33, 34, 35, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Дисциплінарна палата -

ВИРІШИЛА:

Притягнути адвокатку К. (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю №__, видане _____ відповідно до рішення Закарпатської обласної КДКА від _____ №__) до дисциплінарної відповідальності.

Застосувати до адвокатки К. дисциплінарне стягнення у вигляді **зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на два місяці.**

Копію цього рішення надіслати або вручити під розписку адвокатці та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвокатки.

Дане рішення може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова Дисциплінарної палати

(підпис)

Валентин ГОНЧАРОВ

Секретар Дисциплінарної палати

(підпис)

Оксана БУХТОЯРОВА